

Ecologische quickscan Laguitensebaan Rijsbergen

In het kader van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland

Colofon

In opdracht van	SoMa Vastgoed B.V.
Contactpersoon	Wijnand van der Velden
Datum	28 juni 2021
Kenmerk	RA21052-02
Aantal pagina's	29
Status rapport	Concept
Contactpersoon	Benjamin Backx
Telefoonnummer	06 1511 4537
E-mail	info@ecoassist.nl
Wijze van citeren	Backx, B.J.A., 2021. Ecologische quickscan Laguitensebaan Rijsbergen. In het kader van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. Rapport RA21052-02. Eco Assist, Helmond.

Eco Assist B.V.
Wildenborchlaan 62
5709 RR Helmond
06 15 114 537
info@ecoassist.nl
www.ecoassist.nl

Eco Assist is lid van het Netwerk Groene Bureaus:
*brancheorganisatie voor kwaliteitsverbetering en
belangenbehartiging*

Eco Assist B.V. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Eco Assist; opdrachtgever vrijwaart Eco Assist voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© copyright Eco Assist B.V. / SoMa Vastgoed B.V.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van SoMa Vastgoed B.V. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Eco Assist, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Plangebied & ingreep	6
2.1 Locatie	6
2.2 Beschrijving	6
2.3 Voorgenomen ingreep	7
2.4 Planning	8
3. Werkwijze	9
3.1 Quicksan	9
4. Onderzoeksresultaten beschermde gebieden	10
4.1 Natura 2000	10
4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	10
4.3 Bescherming van houtopstanden	11
5. Onderzoeksresultaten soortbescherming	12
5.1 Planten	12
5.2 Vogels	12
5.3 Zoogdieren	13
5.4 Reptielen	16
5.5 Amfibieën	17
5.6 Vissen	17
5.7 Vlinders en libellen	17
5.8 Overige ongewervelden	17

6. Conclusie en aanbevelingen	18
6.1 Gebiedsbescherming	18
6.1.1 Natura 2000	18
6.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	18
6.1.3 Bescherming van houtopstanden	18
6.2 Soortbescherming	18
6.2.1 Vogels	18
6.2.2 Zoogdieren	19
6.2.3 Overige soorten	19
6.3 Samenvatting	19
7. Bronnen	20
7.1 Rapportages & boeken	20
7.2 Websites	20
Bijlage 1: Foto's plangebied	21
Bijlage 2: Wet- en regelgeving	26

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

SoMa Vastgoed B.V. is voornemens nieuwbouw van een aantal woningen te verrichten op een aantal percelen gelegen aan de Laguitensebaan in Rijsbergen. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat deze ingreep plaatsvindt, onderzoek te doen naar de effecten van de ingreep op beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN) en flora en fauna welke beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

Deze rapportage geeft de resultaten van de uitgevoerde ecologische potentie-inschatting weer, een zogenaamde quickscan. Hierbij wordt aangegeven welke beschermde planten en dieren mogelijk voorkomen in het plangebied en wat de te verwachten effecten van de ingreep hierop zijn. Daarnaast is een eerste inschatting uitgevoerd van het effect van de ingreep op beschermde gebieden.

1.2 Doel

Deze quickscan beantwoordt de volgende vragen:

- Wat is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden?
- Welke beschermde planten en dieren komen potentieel voor in het plangebied?
- Heeft de ingreep mogelijk een effect op beschermde gebieden?
- Heeft de ingreep mogelijk een effect op beschermde planten en dieren?
- Heeft de ingreep effect op onder de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden?
- Leidt de ingreep tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming en gebiedsbescherming te voorkomen?

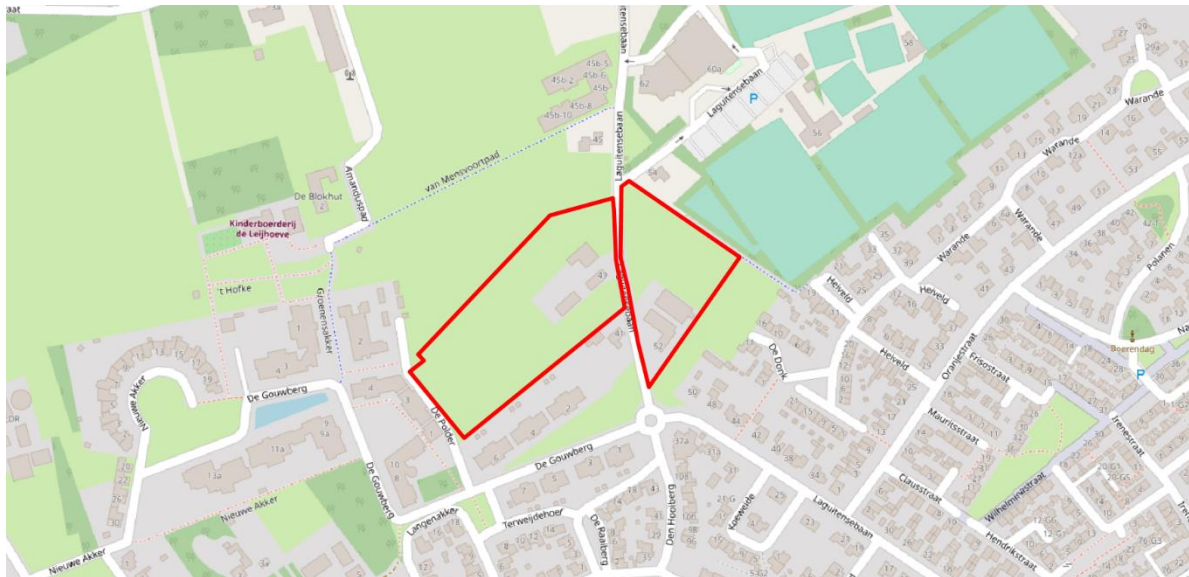
1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied en de voorgenomen ingreep beschreven. De werkwijze die gehanteerd is bij het onderzoek wordt in hoofdstuk 3 omschreven. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek gebiedsbescherming gepresenteerd. Hierbij worden ook de mogelijke effecten van de ingreep bepaald en worden deze getoetst aan de Wet natuurbescherming. De resultaten en de effectbeoordeling voor het onderdeel soortbescherming zijn weergegeven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 7). Een foto-impressie van het plangebied is opgenomen als Bijlage 1 bij deze rapportage. Het wettelijk kader is weergegeven in Bijlage 2.

2. Plangebied & ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied bestaat twee naast elkaar gelegen deelgebieden aan de Laguitensebaan 43 (deelgebied west) en 52 (deelgebied oost) in Rijsbergen, gemeente Zundert (Noord-Brabant). In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap contributors, 2021.

2.2 Beschrijving

Beide deelgebieden bestaan uit een boerderij met stallen, het erf met bestrating, een siertuin en aangrenzend een weiland. Bij deelgebied west wordt een van de stallen gebruikt als paardenstal en er is ook een moestuin aanwezig op het erf. Het omliggende grasland wordt extensief beheerd en is in gebruik als paardenweide. Op de erfgrenzen wordt het perceel grotendeels omringd door bomen en een houtwal. Het grasland in deelgebied oost wordt intensiever beheerd en is kort gemaaid. In de stallen worden geen dieren meer gehouden. Op het erf zijn meerdere rommelhoekjes aanwezig. Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen* aanwezig welke van belang zijn voor de potentie van het gebied voor beschermde soorten (zie Bijlage 1):

Deelgebied west:

- Woning (boerderij) opgetrokken uit steen, vermoedelijk met spouwmuur, met pannendak. De woning is voorzien van houten betimmering en rolluiken.
- Schuren opgetrokken uit steen met een dak van golfplaten en houten betimmering.
- Grote schuur opgetrokken uit metalen golfplaten en voorzien van een dak met golfplaten.
- Houten hokje met pannendak.
- Tuin met gazon en aangeplante siervegetatie, haagjes van laurierkers, berberis en beuk en solitaire bomen zoals Japanse sierkers, plataan, esdoorn, linde, sparren en coniferen. Allen zonder holtes of grote stukken losse bast.
- Rommelhoekjes met allerlei materialen, zoals dakpannen, bestrating, banden en hout.

- Verhardingen in de vorm van betonklinkers en betonplaten.
- Weiland bestaande uit intensief beheerd voedselrijk grasland, met algemene soorten als biggenkruid, paardenbloem, witte klaver en smalle weegbree.

Deelgebied oost:

- Woning (boerderij) opgetrokken uit steen, met spouwmuur en met pannendak. De woning is voorzien van houten betimmering en zonneluifels.
- Schuren opgetrokken uit steen met een dak van golfplaten en houten betimmering.
- Tuin met gazon en aangeplante siervegetatie, beukenhagen, coniferen en solitaire bomen, zoals es, paardenkastanje en ruwe berk, allen zonder holtes of grote stukken losse bast.
- Moestuin en stapels boomstammen (brandhout).
- Weiland bestaande uit extensief beheerd voedselrijk grasland deels in gebruik als paardenweide, met algemene soorten als smalle weegbree, veldzuring, kruipende boterbloem, zachte ooievaarsbek. In de weide staan een aantal jonge zwarte elzen, ruwe berk en Amerikaanse vogelkers zonder holtes of losse stukken bast. Tussen deze bomen liggen takkenrillen.
- Rommelhoekjes met allerlei materialen, zoals dakpannen, bestrating, banden en hout.
- Verhardingen in de vorm van betonklinkers.
- Op de erfgrens staat een bomenrij welke vanuit het noorden naar het zuiden overgaat in een houtwal. Deze bestaat voornamelijk uit zomereik, ruwe berk, zwarte els, hazelaar, lijsterbes, hulst en klimop. In een van de zomereiken aan de noordzijde is een grote scheurvormige holte aanwezig. In de overige bomen zijn geen holtes of losse stukken bast aanwezig.

** Een ecotoop is het kleinste, ecologisch nog onderscheidbaar gebied in een ecologisch classificatiesysteem van landschappen.*

2.3 Voorgenomen ingreep

SoMa Vastgoed B.V. is bezig met de voorbereidingen van een nieuwbouwproject op de twee percelen aan de Laguitensebaan. Daartoe worden de percelen opnieuw verkaveld in kleinere percelen waarop woningen gebouwd gaan worden met bijbehorende tuinen, infrastructuur, openbaar groen en voorzieningen waaronder waterberging. Mogelijk krijgt een van de kavels een groter bouwvlak en wordt hier een gebouw geplaatst voor zorginstelling Amarant. De uiteindelijke verkaveling ligt nog niet definitief vast. De woningen op beide percelen blijven waarschijnlijk behouden maar de daarvan los staande stallen moeten worden gesloopt.

De werkzaamheden die naar verwachting plaats gaan vinden bestaan voornamelijk uit:

- Het slopen van de bijgebouwen (stallen).
- Verwijderen van de vegetatie, inclusief het kappen van bomen.

- Afvoeren van het vrijgekomen sloopafval.
- Bouwrijp maken van de grond.
- Nieuwbouw.
- Aanleggen van infra, openbare verlichting en waterbergingen
- Herinrichting van de resterende openbare ruimte.

2.4 Planning

Het voornemen is om de ingreep zo spoedig mogelijk uit te voeren. De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend en hangt mede af van de snelheid waarmee de voorbereidingen zijn afgerond.

3. Werkwijze

3.1 Quickscan

Om te komen tot een volledige potentie-inschatting zijn de volgende stappen doorlopen:

- Het plangebied werd op 7 juni 2021 bezocht door ecooloog Benjamin Backx MSc. Daarbij is in het plangebied en de directe omgeving daarvan gezocht naar beschermde soorten en sporen die wijzen op hun aanwezigheid. Hierbij is tevens de potentie van het plangebied voor beschermde soorten bepaald, een zogenaamde habitatgeschiktheidsbeoordeling. Tijdens het veldonderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker en fototoestel.
- De ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen delen van het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden werd bepaald.
- Met behulp van verspreidingsatlassen, websites met verspreidingsdata en de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) werd bepaald of in het plangebied recentelijk beschermde soorten zijn waargenomen.
- Op basis van de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd op grond van een deskundigenoordeel bepaald of beschermde planten- en diersoorten in het plangebied voor kunnen komen.
- In overleg met de opdrachtgever is de ingreep bepaald welke in het plangebied plaats gaat vinden.
- Op basis van de beschreven ingreep en de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd:
 - Vastgesteld of negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten zijn of dat daarvoor nog een aanvullende onderzoeken noodzakelijk zijn;
 - Bepaald welke negatieve effecten te verwachten zijn op de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten;
 - Bepaald of beschermde houtopstanden aanwezig zijn.

4.3 Bescherming van houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig welke gekapt dienen te worden ten behoeve van de ingreep welke onderdeel uitmaken van een bosperceel van meer dan 10 are of een rijbeplanting van tenminste 20 bomen. Hierdoor is er ook geen sprake van effecten op bomen welke vallen onder het gedeelte beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming. Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is hierdoor niet van toepassing. Wanneer de bomen op de erfgrans van het deelgebied west gekapt dienen te worden ten behoeve van de ingreep is er wel sprake van een lijnvormige beplanting van meer dan 20 bomen. De grens beschermde houtopstanden is door gemeente Zundert echter gelijk gesteld aan de gemeentegrens. Wat wil zeggen dat alle bomen in de gemeente buiten de bescherming van de Wet natuurbescherming vallen. Wel kunnen er aanvullende regels uit de gemeente gelden voor het kappen van bomen.

5. Onderzoeksresultaten soortbescherming

Uit de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) zijn uit het plangebied recente waarnemingen (2016 t/m 2021) bekend van foeragerende gewone dwergvleermuizen. Uit de directe omgeving van het plangebied (250 m) zijn naast waarnemingen van gewone dwergvleermuizen ook waarnemingen van huismus, gierzwaluw, ransuil en eekhoorn bekend. Van overige beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming waarvoor geen vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen zijn uit de NDFF geen waarnemingen bekend uit het plangebied of de directe omgeving daarvan.

5.1 Planten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen in het plangebied. Uit het plangebied zelf en de directe omgeving daarvan zijn geen waarnemingen van beschermde vaatplanten bekend. Op de oude muren van de boerderij zijn geen beschermde muurplanten aangetroffen. Alle overige beschermde vaatplanten stellen zeer specifieke eisen aan hun standplaats. Deze zijn binnen het plangebied niet aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten is binnen het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Effectbeoordeling planten

Doordat de aanwezigheid van beschermde vaatplanten in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.2 Vogels

In de bomen in het plangebied zijn geen horsten van roofvogels of uilen aangetroffen. Ook zijn er geen nesten van ooievaars, roeken of andere kraaiachtigen in de bomen aangetroffen. De ransuil is uit de NDFF bekend van een gebied ongeveer 100 meter vanaf de grens van het plangebied. Daar zijn roepende dieren waargenomen, wat wijst op de aanwezigheid van een nestplaats. Ransuilen broeden vaak op beschutte plaatsen in dichte vegetatie, zoals hagen, sparren en coniferen. In de winter zoeken zij als roestplaatsen vaak beschutte plaatsen op, regelmatig dicht bij woningen. Doordat geschikte broed- en vaste rust- en verblijfplaatsen voor ransuilen aanwezig zijn in het plangebied kan op basis van het onderzoek niet uitgesloten worden dat vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied. Ook is het plangebied geschikt als leefgebied voor kerkuilen en steenuilen. Deze kunnen nestelen in de schuren die aanwezig zijn in beide deelgebieden en welke openingen hebben waardoor de dieren de binnenruimtes kunnen bereiken. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied van zowel de kerkuil als steenuil kan dan ook niet uitgesloten worden op basis van dit onderzoek.

In de gebouwen zijn onder de pannendaken mogelijk voor vogels toegankelijke ruimtes aanwezig waar huismussen en gierzwaluwen kunnen broeden. Beide soorten zijn broedvogels met jaarrond beschermde nesten welke vallen onder categorie 2. Voor huismussen kunnen daarnaast geschikte broedplekken aanwezig zijn in de schuren. Tijdens het veldbezoek zijn op meerdere plaatsen foeragerende huismussen waargenomen in het plangebied.

De aanwezigheid van nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 anders dan uilen, huismus en gierzwaluw zijn redelijkerwijs uitgesloten in het plangebied.

Van de vogels met jaarrond beschermde nesten, categorie 5, kunnen in het plangebied en de directe omgeving daarvan nesten worden verwacht van groene specht, ekster, koolmees, pimpelmees en spreeuw. De groene specht is foeragerend waargenomen tijdens het veldbezoek, maar er zijn geen spechtenholtes aangetroffen in bomen binnen het plangebied.

Verder kunnen in de directe omgeving van het plangebied algemene broedvogels aanwezig zijn die in tuinen en landelijk gebied broeden zoals merel, heggenmus en winterkoning.

Effectbeoordeling vogels

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en functioneel leefgebied van vogelsoorten met vaste rust- en verblijfplaatsen uit categorie 1 t/m 4 is binnen het plangebied niet uitgesloten. Onder de daken zijn mogelijk nesten aanwezig van gierzwaluw en huismus. Daarnaast zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil, steenuil en kerkuil aanwezig. Hierdoor leidt de ingreep mogelijk tot het verdwijnen van de nestplaatsen en het doden en verwonden van broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Daarnaast kan functioneel leefgebied zodanig worden aangetast dat de nestplaatsen eveneens niet meer kunnen functioneren. Wanneer werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen dan kunnen deze leiden tot het verstoren van de nesten.

Voor te verwachten soorten uit categorie 5 zijn in de directe nabijheid van het plangebied voldoende alternatieve nestmogelijkheden voor handen. De ingreep leidt dan ook niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat algemene broedvogelsoorten hun nesten met eieren of jongen verlaten en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar. Dat leidt tot een overtreding van artikel 3.1 lid 1 en 2 van de Wet Natuurbescherming. Het is voor de voorgenomen ingreep niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

5.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. Vooral de goed begroeide tuinen, houtwallen en hagen en randen van de open gebieden zijn geschikt voor vleermuizen om te foerageren. Vleermuizen maken gebruik van doorlopende lijnvormige elementen zoals bomenlanen voor beschutting en geleiding op hun vaste vliegroutes. Binnen het plangebied zijn deze aanwezig in de vorm van de houtwal op de grens van deelgebied west. Omdat niet bekend is of en hoeveel vleermuizen van het gebied gebruik maken om te jagen en als vliegroute is het op basis van dit onderzoek niet uitgesloten dat binnen het plangebied essentiële foerageergebieden en vliegroutes aanwezig zijn.

Door de aanwezigheid van openingen tussen de betimmering en de buitenmuren, ruimte tussen de dakpannen en beschadigingen en scheuren in het voegwerk kunnen vleermuizen de binnenruimtes van de aanwezige gebouwen bereiken en gebruiken als verblijfplaats. Ook zonneluifels en rolluiken worden door vleermuizen gebruikt als verblijfplaats. De schuur welke is opgetrokken uit metalen golfplaten is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen omdat er onvoldoende beschutte ruimtes aanwezig zijn met een temperatuur welke stabiel genoeg is.

Doordat de gebouwen niet goed geïsoleerd zijn en weinig massa hebben is de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen op basis van dit onderzoek wel redelijkerwijs uitgesloten.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten vleermuizen welke kan op basis van dit onderzoek dan ook niet uitgesloten worden. Binnen het plangebied is in het noorden op de erfgrans van deelgebied west een eik met potentieel voor vleermuizen geschikte holte

aanwezig. In de overige bomen zijn geen bomen met holtes of grote stukken losse bast aangetroffen, waarmee verblijfplaatsen van vleermuizen in overige bomen redelijkerwijs uitgesloten.

Tabel 1: Potentieel in het plangebied aanwezige vleermuizen en functies.

	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	massawinterverblijfplaats	vliegroute	foerageergebied
gewone dwergvleermuis	X	X	X	X		X	X
ruige dwergvleermuis	X		X	X		X	X
kleine dwergvleermuis	X	X	X	X			
rosse vleermuis	X	X	X	X		X	X
laatvlieger	X	X		X		X	X
gewone grootoorvleermuis	X	X	X			X	X
grijze grootoorvleermuis	X					X	X
watervleermuis	X	X				X	X
meervleermuis						X	X
franjestaat	X	X				X	X
baardvleermuis						X	X

Grondgebonden zoogdieren

Steen- en boommarter

Binnen het plangebied zijn verschillende gebouwen aanwezig waarin vaste rust- en verblijfplaats voor marterachtigen aanwezig kunnen zijn. De schuren hebben openingen en ontbrekende ramen waardoor de dieren naar binnen kunnen komen. Daarnaast zijn er rommelhoekjes, houtstapels, takkenrillen en plaatselijk ook dichte vegetatie aanwezig welke kunnen dienen als verblijfplaats voor de steenmarter en boommarter. Er zijn geen waarnemingen bekend van de steen- of boommarter uit de omgeving van het plangebied, maar de soorten komen wel voor in deze regio. De aanwezigheid van beschermde functies van het gebied voor deze soorten kan op basis van dit onderzoek dan ook niet uitgesloten worden.

Das

Binnen het plangebied zijn geen sporen van dassen waargenomen. Daarnaast zijn ook geen dassen bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Omdat sporen van dassen relatief makkelijk te vinden zijn en goed te herkennen zijn door een deskundige kan op basis van het onderzoek de aanwezigheid van dassen in het plangebied uitgesloten worden.

Kleine marterachtigen

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn door de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat zich in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebieden van kleine marterachtigen bevinden. De delen met dichte begroeiing, rommelhoekjes, takkenrillen, houtstapels en de schuren zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. Wezel en hermelijn kunnen daarnaast verblijven in muizenholletjes in de graslanden. Met name het extensief beheerd grasland in deelgebied west biedt kansen voor kleine marterachtigen. Er zijn geen waarnemingen van deze soorten bekend uit het gebied, maar deze ontbreken vaak omdat de soorten erg lastig waar te nemen zijn. De aanwezigheid van kleine marterachtigen kan op basis van dit onderzoek dan ook niet uitgesloten worden.

Eekhoorn

Uit de omgeving van het plangebied is een waarneming van eekhoorn bekend. Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns in het plangebied waargenomen. Ook zijn er geen nesten of knaagsporen aangetroffen binnen de grenzen van het plangebied. Mogelijk bezoeken eekhoorns sporadisch het plangebied om te foerageren, waarbij met name de houtwal rondom deelgebied west kansen biedt. Door de beperkte oppervlakte aan leefgebied met grote bomen en het ontbreken van nesten is het redelijkerwijs uitgesloten dat binnen het plangebied essentieel leefgebied van de eekhoorn aanwezig is.

Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen van overige niet vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren. Het plangebied is wel geschikt voor verschillende Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in provincie Noord-Brabant een vrijstelling geldt. Dit betreft o.a. de egel en verschillende soorten (spits)muizen.

Effectbeoordeling zoogdieren

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt binnen het plangebied mogelijk vleermuizen voorkomen. Op basis van de aard en ligging van het plangebied is het op basis van dit onderzoek niet uit te sluiten dat binnen het plangebied een essentieel foerageergebied en vliegroute aanwezig kunnen zijn. Een van de eikenbomen op de plangrens van deelgebied west heeft een holte welke geschikt kan zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook hebben vleermuizen mogelijk hun verblijfplaats in de woningen (boerderijen) en schuren. De sloop van deze gebouwen leidt daarmee mogelijk tot het verdwijnen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast kunnen de werkzaamheden leiden tot het verstoren, verwonden en doden van vleermuizen. Wanneer deze negatieve effecten optreden wordt de Wet natuurbescherming overtreden. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Tabel 2: Potentieel in het plangebied aanwezige vleermuizen en functies en de mogelijke effecten van de ingreep hierop.

	zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	massawinterverblijfplaats	vliegroute	foerageergebied
gewone dwergvleermuis	MNE	MNE	MNE	MNE		MNE	MNE
ruige dwergvleermuis	MNE		MNE	MNE		MNE	MNE
kleine dwergvleermuis	MNE	MNE	MNE	MNE			
rosse vleermuis	MNE	MNE	MNE	MNE		MNE	MNE
laativlieger	MNE	MNE		MNE		MNE	MNE
gewone grootoorvleermuis	MNE	MNE	MNE			MNE	MNE
grijze grootoorvleermuis	MNE					MNE	MNE
watervleermuis	MNE	MNE				MNE	MNE
meervleermuis						MNE	MNE
franjestaat	MNE	MNE				MNE	MNE
baardvleermuis						MNE	MNE
		GNE		Geen negatief effecten te verwachten			
		MNE		Mogelijk negatief effect			

Steenmarter, boommarter en kleine marterachtigen

Binnen het plangebied komen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van wezel, hermelijn en bunzing voor. Daarnaast maken delen van het plangebied mogelijk onderdeel uit van het essentieel leefgebied van deze soorten. Door de voorgenomen ingreep gaan deze functies mogelijk verloren. Hierdoor wordt de Wet natuurbescherming bij het uitvoeren van de ingreep mogelijk overtreden.

Overige zoogdieren

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat verder geen beschermde gebiedsfuncties voor zoogdiersoorten te verwachten zijn waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt. De ingreep leidt voor deze soorten dan ook niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.4 Reptielen

Gedurende het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen binnen het plangebied. Het plangebied ligt ver buiten het bekende verspreidingsgebied van muurhagedis. Op grond van het ontbreken van voor overige reptielen geschikte ecotopen in het plangebied (zoals schrale

vegetatie met voldoende rustige, zonnige plekken) kan de aanwezigheid daarvan eveneens uitgesloten worden.

Effectbeoordeling reptielen

Doordat de aanwezigheid van reptielen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.5 Amfibieën

Binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan ligt geen water. De aanwezigheid van beschermde amfibieën is in het plangebied dan ook uitgesloten.

De kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker zijn door alle provincies voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Effectbeoordeling amfibieën

Doordat de aanwezigheid van beschermde amfibieën in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.6 Vissen

Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is zijn beschermde vissen niet aanwezig.

Effectbeoordeling vissen

Doordat in het plangebied geen water aanwezig is leidt de ingreep niet tot een negatief effect op beschermde vissen.

5.7 Vlinders en libellen

In het plangebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties met waardplanten voor die geschikt zijn als leefgebied voor beschermde libellen en dagvlinders. De aanwezigheid van beschermde libellen en vlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Effectbeoordeling vlinders en libellen

Doordat de aanwezigheid van beschermde vlinders en libellen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.8 Overige ongewervelden

Uit het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen overige beschermde ongewervelden bekend (NDFF). Op basis van de gebiedskenmerken en de ligging van het plangebied worden overige beschermde ongewervelden ook niet verwacht.

Effectbeoordeling overige ongewervelden

Doordat de aanwezigheid van overige beschermde ongewervelden in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Wet natuurbescherming.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt ruim buiten de invloedssfeer van Natura 2000-gebieden. Gezien de afstand en de aard en duur van de werkzaamheden worden negatieve effecten van stikstofuitstoot en depositie op daarvoor gevoelige habitattypen en de leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen als nihil ingeschat. Om hier rechtszekerheid over te krijgen is het mogelijk een AERIUS-berekening uit te voeren.

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De ingreep vindt niet plaats in het NNN. Daarnaast zijn negatieve effecten op wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN ten gevolge van externe werking uitgesloten. Aantasting van wezenlijke waarden of kenmerken van het NNN is daarmee op voorhand uitgesloten. Nadere toetsing aan de provinciale regels met betrekking tot het NNN is hierdoor niet noodzakelijk.

6.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bebouwde kom beschermde houtopstanden is door gemeente Zundert gelijk getrokken aan de gemeentegrens. Daarmee vallen alle bomen binnen het plangebied niet onder het gedeelte beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming. Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is hierdoor niet van toepassing. Wel kunnen er gemeentelijke regels gelden voor het kappen van bomen.

6.2 Soortbescherming

6.2.1 Vogels

Onder de daken van de gebouwen met pannendak zijn mogelijk jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw aanwezig. Daarnaast zijn in de schuren mogelijk jaarrond beschermde nesten van kerkuil en steenuil aanwezig. Ransuilen kunnen nestelen en een roestplaats hebben in de houtwal, hagen en coniferen binnen het plangebied. Bij het slopen van de schuren en het verwijderen van de vegetatie gaan deze vaste rust- en verblijfplaatsen verloren als zij aanwezig zijn. Vaste rust- en verblijfplaatsen van de ransuil kunnen worden aangetast bij het verwijderen van de vegetatie. Door de nieuwe inrichting van het plangebied kan daarnaast het functioneel leefgebied van deze vogels zodanig aangetast worden dat het gebied niet langer meer geschikt is voor deze soorten. Daarnaast kunnen bij de werkzaamheden kerkuilen, steenuilen, ransuilen, huismussen en gierzwaluwen worden verstoord, gedood en verwond wanneer deze vaste rust- en verblijfplaatsen hebben in deze gebouwen. Het is daarom noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren naar de huismus en gierzwaluw om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Het is aan te raden dit nader onderzoek uit te voeren conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12 voor deze soorten.

Wanneer niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden, moet het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden door een deskundige op het gebied van beschermde soorten onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen. Ook is het in dat geval aan te raden het afval dat vrijkomt in het plangebied (ruim) voor het broedseizoen te verwijderen, om de kans op broedgevallen binnen het plangebied te beperken. Het is voor de voorgenomen ingreep niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

In de te slopen schuren en een van de bomen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Bij de ingreep verdwijnen deze verblijfplaatsen mogelijk als ze aanwezig zijn. Ook zijn in het plangebied mogelijk essentiële foerageergebieden en vliegroutes aanwezig welke aangetast kunnen worden door de ingreep. Daarnaast kunnen vleermuizen worden verstoord, verwond en gedood. Dat kan leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Voorafgaand aan de ingreep dient daarom een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden. Het verdient aanbeveling dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol 2021 van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij gebruikmaking van het vleermuisprotocol wordt een eventuele ontheffingsaanvraag vrijwel zeker in behandeling genomen. Tevens geeft het vleermuisprotocol invulling aan de minimale onderzoeksinspanning voortkomend uit de Wet natuurbescherming.

Marterachtigen

Binnen het plangebied zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter, boommarter en kleine marterachtigen aanwezig. Daarnaast kan het plangebied onderdeel uitmaken van het functioneel leefgebied van deze soorten. De ingreep kan leiden tot het verdwijnen van deze verblijfplaatsen en aantasting van het functioneel leefgebied. Daarom is het noodzakelijk nader onderzoek te doen naar deze marterachtigen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

6.2.3 Overige soorten

Overige beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het plangebied niet te verwachten. De ingrepen leiden dan ook niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soorten.

6.3 Samenvatting

Op grond van de mogelijke effecten die op kunnen treden ten gevolge van de ingreep blijkt dat deze niet door de Wet natuurbescherming wordt verhinderd. Het is wel noodzakelijk tijdig aanvullend onderzoek uit te voeren naar kerkuil, steenuil, ransuil, huismus, gierzwaluw, steenmarter, boommarter, kleine marterachtigen en vleermuizen. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarnaast rekening gehouden te worden met het broedseizoenen en de algemene zorgplicht. Afhankelijk van de resultaten van het nader onderzoek kan het opstellen en uitvoeren van een mitigatieplan en een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn.

De ingreep heeft geen significant negatief effect op gebieden welke onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor Natura 2000-gebieden is de kans op negatieve effecten nihil. Ook worden bij de ingreep geen bomen gekapt welke vallen onder beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming.

7. Bronnen

7.1 Rapportages & boeken

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., & A. Kiefer. 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.

7.2 Websites

www.brabant.nl

www.natura2000.nl

www.ndff.nl

www.netwerkgroenebureaus.nl

Bijlage 1: Foto's plangebied

Figuur 3. Impressie deelgebied west.

Figuur 4. Impressie deelgebied west.

Figuur 5. Impressie deelgebied west.

Figuur 6. Impressie deelgebied west.

Figuur 5. Impressie deelgebied west.

Figuur 6. Impressie deelgebied west.

Figuur 7. Impressie deelgebied oost.

Figuur 8. Impressie deelgebied oost.

Figuur 9. Impressie deelgebied oost.

Figuur 10. Impressie deelgebied oost.

Bijlage 2: Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de bescherming van de natuur in Nederland geregeld middels de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft drie belangrijke onderdelen, namelijk:

- Bescherming van Natura 2000-gebieden,
- Bescherming van soorten,
- Bescherming van houtopstanden.

De hoofdlijnen van de bepalingen in deze drie onderdelen van de Wet natuurbescherming welke van belang zijn voor de nadere toetsing in dit onderzoek worden in de onderstaande paragrafen nader toegelicht.

Bescherming van Natura 2000-gebieden

Binnen de Wnb is de bescherming van zogenaamde Natura 2000-gebieden geregeld. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De grondslag hiervoor ligt in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Welke planten- en diersoorten of habitattypen dit zijn is voor ieder gebied afzonderlijk vastgelegd middels beheerplannen met zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen. Ingrepen of evenementen mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Activiteiten mogen alleen doorgang vinden als deze de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen, of wanneer de provincie waarin de ingreep of het evenement plaatsvindt een vergunning verleent. Bij ingrepen in gebieden van nationaal belang is het ministerie van Economische Zaken Bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De soortbescherming onder de Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, namelijk:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- Beschermingsregime andere soorten (nationaal beschermde soorten).

Op soorten uit de beschermingsregimes Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn de verbodsbepalingen uit de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) van toepassing. Binnen de categorie andere soorten vallen soorten welke op Europees niveau niet beschermd zijn maar door Nederland wel als beschermde soort aangewezen zijn. Iedere provincie heeft zelf de mogelijkheid om een of meerdere van deze planten- en diersoorten vrij te stellen onder bepaalde voorwaarden. Wel geldt voor alle soorten de algemene zorgplicht (Artikel 1.11). Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met

mogelijk negatieve effecten op planten en dieren maatregelen dient te nemen om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

Tabel 1: Verbodsbepalingen per beschermingsregime Wnb, voor zover van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen of evenementen.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 Wnb)	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 Wnb)	Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a: Het is verboden in het wild levende soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Art 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Art 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Art 3.1 lid 4 en lid 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	
	Art 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	

Ontheffingen en vrijstelling

De provincies en de Minister van Economische zaken kunnen ontheffing of vrijstelling afgeven om onder voorwaarden de Wnb te overtreden. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort. Dit is wel alleen mogelijk wanneer de aanleiding van de ingreep of activiteit valt onder een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden richt zich op de instandhouding van het oppervlakte bos in Nederland. Artikel 4.2 uit de Wet natuurbescherming verbiedt het zonder melding (gedeeltelijk) vellen van houtopstanden groter dan tien are of van meer dan twintig rijbomen welke gelegen zijn buiten de “bebouwde kom houtopstanden”. Artikel 4.3 lid 1 en 2 stellen dat het naast melding noodzakelijk is dat er herplant plaatsvindt binnen 3 jaar na het vellen van de bomen, en dat vervolgens binnen 3 jaar herplant plaats moet vinden voor niet aangeslagen beplanting. Het bevoegd gezag kan tevens een kapverbod opleggen in het geval van bijzondere beplantingen. Zoals opgenomen in Artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming geldt voor bepaalde soorten en gevallen (houtproductie of andere bedrijfsmatige activiteiten) een vrijstelling voor de bescherming houtopstanden.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Rijk richt zich in zijn ruimtelijk beleid op nationale belangen, waaronder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Via het Besluit Algemene Regels ruimtelijke ordening (Barro) werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

In het Barro is opgenomen dat bij provinciale verordening regels worden gesteld die bewerkstelligen dat een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een gebied behorende tot de EHS geen activiteiten mogelijk maken die per saldo leiden tot:

- een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden;
- een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden;
- een vermindering van de samenhang tussen die gebieden.

Als activiteiten tot bovenstaande effecten leiden zijn deze niet toegestaan tenzij voldaan wordt aan alle volgende eisen:

- er sprake is van een groot openbaar belang;
- er geen reële alternatieven zijn;
- de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang; worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.

In de Barro is tevens aangegeven dat de begrenzing kan worden gewijzigd ten behoeve van een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van de ecologische hoofdstructuur, voor zover:

- de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur worden behouden;
- de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur tenminste gelijk blijft.

Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader wordt verwezen naar de website van de Rijksoverheid (<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>).